

'Ik ben de wereld anders gaan zien'

In zijn programma *Ondersteboven van de Amerika's* wil Waldemar Torenstra zoveel mogelijk leren van de oude culturen aldaar. Hun rijke geschiedenis is relatief onbekend. 'Ze denken precies andersom dan wij.'

Tekst: Bram de Graaf, beeld: Caro Lenssen

Kijken naar Waldemar Torenstra's nieuwe serie *Ondersteboven van de Amerika's* heeft iets ongemakkelijks. Hij maakte het met dezelfde crew als eerder *Ondersteboven in Afrika*: regisseur/cameraman Arjan van Engen en geluidsmen Thomas Sykora. Beide keren reisden ze met z'n drieën drie maanden per motor over de continenten. En hoewel Torenstra het presenteert en de interviews doet, komen de andere twee regelmatig in beeld. Eind december overleed Van Engen, 47 jaar oud pas. "Erg verdrietig", zegt Torenstra. "Een groot gemis, hij was mijn *partner in crime*. Er was me veel aan gelegen om er iets heel moois van te maken dat goed wordt bekeken. Om zo ook Arjans boodschap over te brengen."

Wat was die boodschap?

"Eigenlijk onze gezamenlijke boodschap: hoe de kolonisatie van de inheemse bevolking nog steeds doorgaat. En dat terwijl het belangrijk is om naar hen te luisteren omdat ze zoveel bijzondere kennis hebben, waar wij in het Westen veel van kunnen leren."

Waar is jouw fascinatie voor die volken ontstaan?

"Als kind las ik de boeken van Karl May over Winnetou en Old Shatterhand. Ik had een exotisch beeld van inheemse volken en dacht dat ze waren verdwenen. Maar tijdens mijn reizen door Afrika en met mijn gezin door Canada, Noord-Amerika en Zuid-Amerika bleken ze er nog te zijn. Ze proberen hun tradities te behouden, maar staan onder een enorme druk. Mensen waarschuwd: 'Ga niet met

je kinderen het reseruaat in, levensgevaarlijk!' We deden het wel en ik zag dat het door May, stripboeken en westerns geschetste beeld niet waar was. Ik wist: ik moet hier een programma over maken."

Kies je dezelfde aanpak als in de Afrika-serie?

"Ja, in beide gevallen wilde ik de blik van hoe we naar die continenten kijken omdraaien – vandaar de titel. De geschiedschrijving daarvan is gedaan door Europeanen, die daar als veroveraars kwamen. Maar er leefden al duizenden jaren mensen met hoogwaardige culturen, met bijzondere ideeën over de natuur en samenleven. Omdat het wel een reisprogramma is en geen geschiedenisprogramma, zit er ook een beetje avontuur in. Al hebben we minder risico's genomen als

---

'Bomen knuffelen vond ik eerst maar vreemd'

---

in Afrika. We beleefden daar een aantal bijna-doodervaringen op de motor. Wegen waren vaak onbegaanbaar, gebieden te gevaarlijk. Toen de narcos in Midden-Amerika ons verboden op motoren door hun gebied te reizen hebben we de auto gepakt. En meer nog dan in Afrika heb ik er mezelf ingestopt."

Zoals?

"In de inheemse culturen denken ze vaak precies andersom dan wij. Wij zijn individualistischer. Pas als we onze eigen schaapjes op het droge hebben, kijken we naar de ander. Bij hen is het: je geeft voordat je neemt. De

gemeenschap is bij hen belangrijker. Wij gebruiken daarnaast de natuur om onszelf te verrijken en ons leven te vergemakkelijken; zij denken altijd eerst vanuit de omgeving en de natuur. Dat probeer ik via mijzelf op de kijkers over te brengen.”

Wat raakte je het meest?

“Het is zo schrijnend om die kapotgemaakte samenlevingen te zien. Zeker in de VS als je bedenkt dat zij prat gaan op hun burgerrechten en ‘het kunnen zijn wie je bent’. Van de oorspronkelijke volken daar werd steeds meer land afgepakt, honderden verdragen werden geschonden. Veel van hen leven in vervuilde reservaten, zonder werk en uitzichtloos. Uit verveling zoeken ze hun uitvlucht in drank en drugs. Maar die kant willen we het minst laten zien. Wij hebben ons specifiek gericht op: waar zit de veerkracht en de kennis? We spraken daarvoor met spirituele leiders en jongeren. Ze vertellen waar ze ooit voor stonden en welke wereld ze uitdragen. Dat gaat voorbij aan de hedendaagse ellende en was inspirerend. Dan tref je een wereld aan die eigenlijk veel groter en ontwikkelder was dan de Europese in de vijftiende eeuw. Ze hadden moderne steden, democratie stond op een hoog peil. Feminisme en genderneutraliteit waren daar al →

'Onbezorgd op vakantie met een stoma'

NU GRATIS!
OP=OP

Gaat u binnenkort op vakantie of een weekendje weg? Alles voor onbezorgd reizen met een stoma vindt u in de [stoma travel kit](#).

Vraag de kit nu gratis aan!

Het Coloplast logo is een geregistreerd merk van Coloplast A/S. © 2023-04. Alle rechten voorbehouden Coloplast A/S.

Ja, ik ontvang graag de gratis stoma travel kit

Naam	Voorletter(s)	Dhr/Mevr*
Adres	Postcode	Woonplaats
Telefoon	E-mail	
Ik gebruik: gesloten-/ open-/ urostomazakjes*		Ik heb een stoma sinds: / /
Ik gebruik stomazakjes van: ☐ Coloplast ☐ Anders, namelijk:		Diameter mm
Ligging stoma: op bolling / egaal / in kuil*	Stoma opening: boven / op / onder huidniveau*	

Stuur de volledig ingevulde coupon in een envelop zonder postzegel naar **Coloplast® Care, Antwoordnummer 40, 3800 VB Amersfoort**

* Omcirkel uw keuze, alleen volledig ingevulde coupons worden in behandeling genomen, één productaanvraag per adres.

Deze actie loopt tot 1 september 2023

Door het verstrekken van uw persoonlijke informatie aan ons, geeft u akkoord aan Coloplast, inclusief door Coloplast aangestelde derde partijen, deze informatie op te slaan en te gebruiken om u op de hoogte te houden van producten en diensten van Coloplast middels telefoon, sms, e-mail, brief, social media en andere communicatiemiddelen. U kunt op elk gewenst moment contact met Coloplast opnemen voor het verwijderen van persoonlijke data of verzoeken om alle communicatie te stoppen. Meer informatie over uw rechten en hoe Coloplast met uw gegevens omgaat kunt u vinden op www.coloplast.nl, via nlcare@coloplast.com of bel 0800 022 98 98. Door het indienen van dit formulier bevestig ik dat ik meerderjarig ben en deze toestemmingsverklaring gelezen en begrepen heb.

Profiel

honderden jaren eerder geaccepteerd. Iedereen kon daar zijn wie ze wilden zijn. Zelfs de Verlichting in Europa vond haar oorsprong daar; het principe dat alle mensen gelijk zijn, stamt van de Iroquois, en niet van Rousseau of Voltaire. Bij de Iroquois stonden leiders in dienst van het volk en konden te allen tijde worden afgezet. We hebben dat maar matig overgenomen, hier blijven incompetente leiders gewoon zitten. Mijn ontmoetingen schetsten een enorme rijkdom en inspirerende wereld. Waarom staat dat niet in de boeken?”

Kwam je als ander mens terug?

“Alle grote ervaringen in het leven veranderen een mens. Maar dit heeft me inderdaad enorm veranderd. Ik ben bijna twee jaar met deze materie bezig geweest. In de eerste maanden na de reis, had ik moeite met aanpassen. Zat ik op een feestje waar mensen

NAAM Waldemar Govinda Torestra
GEBOREN Amsterdam, 29 maart 1974
OPLEIDING Studie economie, niet afgemaakt
PRIVÉ Verloofd met Sophie Hilbrand, een zoon (11) en dochter (13), woont in Amsterdam
CARRIÈRE Zat van 2000 tot 2003 bij het Noord Nederlands Toneel, is nu freelancer. Stond vorig jaar op de planken met *Momentum*. Speelde in veel verschillende films (o.a. *Baantjer*, *het begin*, *Alles op tafel* en *Zwanger & co*) en televisieseries (o.a. *Divorce*, *Adem in*, *adem uit* en *Vechtershart*). Presenteerde eerder *Het koninkrijk* (2014), *Verborgene verleden van Nederland* (2019) en *Ondersteboven van Afrika* (2020).

‘Misschien mag ik in deze levensfase mijn serieuze kant vaker inzetten’

allerlei onzin bespreken en dacht ik: serieus, hebben we hier over? Soms reageerde ik vervelend als ik aannames van mensen wilde rechtzetten. Ik heb gewoon veel bijgeleerd en dat probeer ik ook mijn kinderen bij te brengen.”

Wat zoal?

“Respecteer elkaar en de aarde. Ik was daar al mee bezig, we wonen in een ecologische wijk. Maar op deze tocht heb ik een levens-veranderende ceremonies ondergaan. Ik kijk nu anders tegen de plantenwereld aan. Voor deze reis vond ik het idee van bomen knuffelen vreemd. Nu begrijp ik dat beter.”

Geen boom is veilig voor je?

“Het was een grap. Maar het vat samen wat ik heb meegeemaakt. Ik ben ingewijd in een andere wereld. En de wereld anders gaan zien. Ik hoop dat ik de kijkers kan inspireren zich er ook in te verdiepen.”

Heeft dat verdiepen met een nieuwe levensfase te maken?

“Het zat altijd al in me. Ik heb verschillende kanten. Vroeger werd ik vaak als ‘vrolijke eikel’ gecast in romantische comedy’s, dat heeft met uiterlijk te maken. Ik had daar geen invloed op. Mijn serieuze kant werd minder

aangesproken. Maar twintig jaar geleden maakte ik al programma’s over vluchtelingen en vegetariër worden. Ik kom uit een biologisch-dynamisch hippiegezin, het zit in mijn genen. Maar misschien mag ik in deze levensfase mijn serieuze kant vaker inzetten. Ik hoop het. Want er zijn nog veel verhalen die ik graag zou vertellen. Met mijn bekendheid en een mix van avontuur en inhoud kan ik dingen maken die voor een groot publiek toegankelijk zijn.”

Hoewel je een familieman bent, verlaat je straks dus weer even je gezin?

“Ik ben hen enorm dankbaar dat ze me die kans geven. En het me gunnen. Ik probeer ze er zo veel mogelijk bij te betrekken. Dat geeft ook een gezin weer een nieuwe impuls. Uiteindelijk gaat het leven ook over leren en ervaringen opdoen om zo dat leven beter te begrijpen, daar is dit een onderdeel van. En ze zien hoe gelukkig ik ervan word. Ik ben zelfstandige, dus als ik wil neem ik gewoon een avond vrij voor ze. Dan ben ik weer die leuke papa die hen vermoeit met zijn verhalen over inheemse volken.”

► **ONDERSTEBOVEN VAN DE AMERIKA'S, ZATERDAG 20.35 NPO 2**